

INSTYTUT

„POMNIK-CENTRUM ZDROWIA DZIECKA”

DZIAŁ BADAŃ NAUKOWYCH

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

Żadna część tej publikacji nie może być powielana, rozpowszechniana, ani przekazywana w jakiegokolwiek formie lub w jakiegokolwiek sposób, ani przechowywana w bazie danych lub w systemie wyszukiwania bez uprzedniej wiedzy i zgody autorów.

Beata Dyszkiewicz-Dziadak

Rysunki, skład i opracowanie graficzne, projekt okładki

Copyright © Beata Dyszkiewicz-Dziadak

Wydawnictwo IPCZD

Scenariusz: Anna Podkowa

Współpraca merytoryczna: prof. dr hab. n. med. Sergiusz Józwiak

Koordinacja projektu: dr n. med. Aleksander Wiśniewski

Druk i oprawa: Libra-Print, Łomża

Print

ISBN 978-83-981586-0-2

Wersja elektroniczna on-line i do pobrania

ISBN 978-83-981586-1-9

Wersje elektroniczne dostępne na stronie: www.nauka.czd.pl

Warszawa 2026

*Opowiem Ci historię
najdzikszego balu świata.
Historię, która
może przydarzyć się
każdemu z nas...*

NA BALU...

JESTEM STRASZNYM
DRAPIEŻNIKIEM!

LEO

RACZEJ DZIKUSEM
W BUFECIE: WILK
CUKROLUBNY.

TOMEK

O! MOJA ULUBIONA PIOSENKA.
CHODŹMY TAŃCZYĆ!

MAJA

JAK SIĘ NAZYWA DRZEWO,
KTÓRE PODAJE SWOJĄ LOKALIZACJĘ?

TUJA!

ONA SIĘ
WYŁĄCZYŁA?!

POMOCY!
ZAWOŁAJCIE PANIĄ!

SPOKOJNIE!
ZRÓBMY MIEJSCE!

HALO!? 112?!
POTRZEBNA
KARETKA!

NA BOK, UŁOŻMY JĄ
W POZYCJI BOCZNEJ –
ŻEBY MOGŁA ODDYCHAĆ.

POZYCJA BOCZNA...
NIE PANIKOWAĆ...
NIE BYĆ LISEM SPANIKOWANYM...

WYŁĄCZCIE MUZYKĘ
I ZAPALCIE ŚWIATŁO!

NIE WKŁADAMY NIC DO UST!
ZARAZ PRZEJDZIE.
TRZEBA BYĆ SPOKOJNYM.

MÓJ BRAT TEŻ TAK MA,
CZASEM...

MA PADACZKĘ.

PADACZKI!
SUPER
BRAT!

CO TO WŁAŚCIWIE JEST TA PADACZKA?

W MÓZGU PRACUJĄ NEURONY,
ZWYKLE W UPORZĄDKOWANY
SPÓSOB – TAK JAK MY W DZIEŃ POWSZEDNI.
ALE CZASEM JEST CHAOS I SPONTAN,
TAK JAK U NAS DZISIAJ...

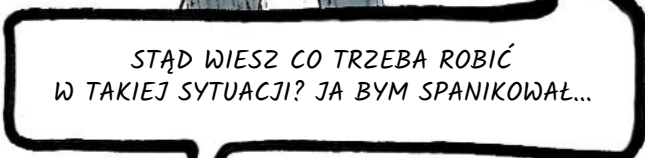
A! NEURONY MAJĄ **DZIKI BAL** ?!

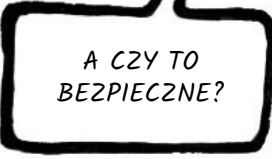
TAK, WŁAŚNIE TAK TO MOŻNA NAZWAĆ!

MÓJ BRAT BIERZE UDZIAŁ W BADANIU
KLINICZNYM – TESTUJE NOWY LEK.

STĄD WIESZ CO TRZEBA ROBIĆ
W TAKIEJ SYTUACJI? JA BYM SPANIKOWAŁ...

A CZY TO
BEZPIECZNE?

BAĐANIA KLINICZNE SĄ DOBROWOLNE
I BEZPIECZNE – POD KONTROLĄ LEKARZY.

NOWY LEK BRATU POMAGA:
ATAKI SĄ RZADSZE I SŁABSZE.

ALE MAJA NIGDY NIE MIAŁA PADACZKI.
PRZECIŻ BY NAM POWIEDZIAŁA...

TO MÓGŁ BYĆ JEJ PIERWSZY ATAK.
TO MOŻE ZDARZYĆ SIĘ KAŻDEMU...

CO SIĘ STAŁO!?

CO SIĘ STAŁO...?

ZROBIŁAS DRAMATYCZNY
EFEKT SPECJALNY. 10/10!

JAK SIĘ CZUJESZ?

TROCZĘ BOLI MNIE GŁOWA...
I RĘKA. UDERZYŁAM W COŚ.

STOCZYŁAS BÓJ Z CIASTKAMI

FAKTY:

1. Padaczka to choroba neurologiczna Wynika z nieprawidłowej pracy mózgu, a nie z „choroby psychicznej”. Mózg czasem wysyła „złe sygnały”.
2. Napady mogą wyglądać bardzo różnie Nie zawsze jest to upadek i drgawki; czasem to krótkie „zawieszenie się”, brak kontaktu lub znieruchomienie.
3. Wiele osób z padaczką prowadzi normalne życie. Uczą się, bawią, mają przyjaciół, trenują, zakładają rodziny i realizują hobby.
4. Podczas napadu można i trzeba pomóc. Zabezpieczenie osoby przed urazem i wezwanie pomocy, ma realne znaczenie.

MITY:

1. „Padaczka jest zaraźliwa” Nie można się nią zarazić w żadnych okolicznościach.
2. „Każdy napad to utrata przytomności i drgawki” To tylko jeden z wielu typów napadów. Nie każde drgawki są związane z padaczką.
3. „Osoby z padaczką są niebezpieczne” Napad nie oznacza agresji ani zagrożenia dla otoczenia. Przeciwnie osoba w czasie napadu, może potrzebować pomocy, ochrony przed urazem w czasie napadu.
4. „Trzeba włożyć coś do ust podczas ataku” Nigdy! To bardzo niebezpieczne. To niebezpieczny mit – można wyrzucić krzywdę.
5. „Trzeba włożyć klucze do rąk, lub kawałek drewnianka – Można połamać zęby lub spowodować zakrzuszenie
6. „Padaczka oznacza niepełnosprawność intelektualną” Większość osób z padaczką, gdy minie napad, może normalnie funkcjonować i nie różni się niczym od osób zdrowych.
7. „Nie można pracować ani prowadzić samodzielnego życia”. Wiele osób z padaczką jest w pełni samodzielnych.

Jak zachować się, gdy ktoś ma napad padaczki?

Nie panikuj – napad zwykle mija sam.

Chroń – nie wkładaj nic do ust – wezwij pomoc.

- Odsuń od niego twarde lub ostre przedmioty, zdejmij mu okulary.
- Podłóż coś miękkiego pod głowę, ochroń ją przed urazem (kurtka, bluza).
- Nie wkładaj nic do ust (ani palców, ani przedmiotów).
- Nie powstrzymuj na siłę ruchów.
- Nie polewaj wodą i nie dawaj jedzenia ani picia.
- Zostań obok do końca napadu.
- Po napadzie daj osobie czas na odpoczynek – może być zmęczona lub dezorientowana.

Kiedy koniecznie dzwonić po pogotowie (112)?

- Napad trwa ponad 5 minut.
- To pierwszy napad w życiu tej osoby.
- Napady powtarzają się jeden po drugim.
- Osoba nie odzyskuje świadomości.
- Doszło do urazu.

JEŚLI TO MOŻLIWE, UŁÓŻ OSOBĘ NA BOKU, Z TWARZĄ SKIEROWANĄ LEKKO KU PODŁOŻU, ABY UMOŻLIWIĆ SWOBODNY WYCIEK ŚLINY I NIE DOPUŚCIĆ DO ZACHŁYŚNIĘCIA SIĘ NIĄ.

PROF. SERGIUSZ JÓZWIAK
neurolog dziecięcy, epileptolog

MAJA MOGŁA MIEĆ PIERWSZY W ŻYCIU NAPAD PADACZKOWY...

Padaczka (epilepsja) jest jedną z najczęstszych chorób układu nerwowego, także u dzieci. Leczenie często trwa wiele lat. Padaczka dotyka 1% wszystkich ludzi na świecie. W Polsce choruje na nią około 400 tysięcy osób.

Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu pacjenta, objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi (drgawkami, bezdechem, skurczami mięśni). Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających napadów. O rozpoznaniu padaczki zazwyczaj można mówić wtedy, gdy u chorego wystąpiły co najmniej 2 samoistne napady padaczkowe w odstępie dłuższym niż 24 godziny. W zdrowym mózgu wszystko działa w równowadze.

Jedne sygnały mówią: „spokojnie”, a inne: „działaj”. U osoby z padaczką czasem sygnały „działaj” są za silne i jest ich za dużo. Wtedy mózg na chwilę traci równowagę i może pojawić się NAPAD, czyli drgawki lub zastygnięcie w bezruchu. To nie jest niczyja wina – tak po prostu działa mózg w tej chorobie.

Rozpoznanie konkretnego **typu padaczki** jest bardzo ważne, bo pomaga dobrać leczenie i przewidzieć, jak choroba będzie przebiegać. Padaczka nie jest jedną chorobą – istnieje wiele jej odmian. Jedną z nich jest **dziecięca padaczka nieświadomości**, gdzie dziecko na kilka sekund „wyłącza się”, nawet wiele razy dziennie, ale rozwija się intelektualnie normalnie lub **młodzieńcza padaczka miokloniczna** – objawia się nagłymi szarpnięciami rąk, zwykle rano lub po nieprzespanej nocy.

NAPADY MOGĄ BYĆ TEŻ WYWOŁYWANE PRZEZ MIGAJĄCE ŚWIATŁO, ZAPACHY, GŁOŚNE DŹWIĘKI CZY NAWET MUZYKĘ.

WAŻNE: nie każde zastabnięcie to padaczka. Omdlenia zdarzają się często u nastolatków, zwłaszcza przy stresie, bólu lub nagłym wstaniu. Istnieją też napady rzekomopadaczkowe, które wyglądają jak padaczka, ale mają tło psychogenne i wymagają innego leczenia.

Leczenie padaczki:

Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, trwającym, po opanowaniu napadów, zazwyczaj od 2 do 5 lat.

W tym czasie pacjent wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Zarówno wprowadzanie nowych leków, jak i ich odstawianie musi być dokonywane bardzo powoli. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się napadem lub stanem padaczkowym. Z tego względu tak ważne jest aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki.

Istotnym elementem walki z padaczką jest także **nieustająca potrzeba prowadzenia badań klinicznych**. Mimo postępu medycyny wciąż istnieje grupa około 30% pacjentów z padaczką, u których napady są trudne do

opanowania lub którym obecne leki powodują działania niepożądane. Badania kliniczne polegają na kontrolowanym i bezpiecznym sprawdzaniu nowych leków, ich dawek lub sposobów leczenia u starannie dobranych pacjentów. Dzięki nim możliwe jest lepsze zrozumienie choroby, opracowywanie skuteczniejszych i bezpieczniejszych terapii oraz dostosowanie leczenia do indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży z padaczką. **W Instytucie „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” prowadzone są badania kliniczne oraz badania naukowe nad padaczką. Dzięki nim opracowano metodę prewencyjną w leczeniu padaczki lekoopornenej towarzyszącej stwardnieniu guzowatemu.**

U części dzieci z padaczką leczenie farmakologiczne nie przynosi oczekiwanych efektów – mimo stosowania kilku leków napady nadal występują i znacząco zaburzają rozwój, naukę oraz codzienne funkcjonowanie. W takich przypadkach rozważa się chirurgiczne leczenie padaczki, którego celem jest usunięcie lub wyłączenie obszaru mózgu odpowiedzialnego za powstawanie napadów, przy jednoczesnym zachowaniu jak największego bezpieczeństwa i jakości życia dziecka. Wspecjalizowane ośrodki neurochirurgiczne, w tym Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, stosują zarówno klasyczną chirurgię padaczki (polegającą na precyzyjnym usunięciu ogniska padaczkowego), jak i małoinwazyjne metody, takie jak termoablacja laserowa (LITT). Metoda LITT

pozwała na zniszczenie chorej tkanki za pomocą wiązki laserowej wprowadzonej przez niewielki otwór w czaszce, co zwykle wiąże się z krótszym pobytem w szpitalu i mniejszym obciążeniem dla pacjenta. Decyzja o leczeniu operacyjnym poprzedzona jest bardzo dokładną diagnostyką (m.in. EEG, rezonans magnetyczny, badania neuropsychologiczne), a sam zabieg rozważa się tylko wtedy, gdy szanse na poprawę przewyższają ryzyko. Odpowiednio zakwalifikowane dzieci mogą dzięki obu metodom leczenia chirurgicznego uzyskać istotne zmniejszenie liczby napadów, a czasem nawet ich całkowite ustąpienie, co ma ogromne znaczenie dla dalszego rozwoju i samodzielności.

The infographic features several hand-drawn portraits of famous individuals, each with a name and profession in a cloud-like bubble. Surrounding these portraits are larger, irregularly shaped text boxes containing biographical details about their epilepsy. The names and professions are: Lil Wayne (rapper), Napoleon Bonaparte (emperor), Vincent van Gogh (painter), F. Dostojewski (writer), Juliusz Cezar (emperor), Susan Boyle (singer), Rick Harrison (Pawn Stars host), Danny Glover (actor), Hugo Weaving (actor), and Neil Young (musician). The text boxes describe how each person was diagnosed, their experiences with seizures, and their involvement with the Epilepsy Foundation.

LIL WAYNE
rapper

Publicznie powiedział, że ma padaczkę i jest podatny na napady, po hospitalizacji w 2013 r. (Rolling Stone)

NAPOLEON BONAPARTE
cesarz

VINCENT VAN GOGH
malarz

F. DOSTOJEWSKI
pisarz

JULIUSZ CEZAR
cesarz

SUSAN BOYLE
piosenka

W wywiadzie u Tavisia Smiley'a w 2009r. powiedział, że urodził się z padaczką i jako dziecko miał napady. (The Guardian)

Mówił o padaczce dziecięcej, został rzecznikiem działań edukacyjnych Epilepsy Foundation. (Epilepsy Foundation)

Publicznie mówiła, że w dzieciństwie miała padaczkę i częste omdlenia/napady w szkole. (The List)

RICK HARRISON
prowadzący Pawn Stars

Mówił o swoich doświadczeniach z padaczką, pierwszym napadzie w wieku 15 lat i leczeniu; angażował się też w działania Epilepsy Foundation. (Epilepsy Foundation)

DANNY GLOVER
aktor

W wywiadach mówił o wieloletnim przyjmowaniu leków przeciwpadaczkowych i doświadczeniach związanych z padaczką. (The Guardian)

HUGO WEAVING
aktor, m.in. Matrix, Władca Pierścieni

Publicznie mówił o padaczce jako części swojego życia, m.in. w rozmowach z mediami. (empatica.com)

NEIL YOUNG
muzyk

Cieszę się, że powstał kolejny tom komiksu edukacyjnego tym razem poświęcony neurologii i badaniom klinicznym w tej dziedzinie. Wierzę, że ta publikacja, przygotowana przez zespół Działu Badań Naukowych Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” pomoże dzieciom i ich rodzinom lepiej zrozumieć rolę badań klinicznych w poszukiwaniu nowych możliwości leczenia padaczki.

dr n. med. Marek Migdał

Dyrektor Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”

Wszyscy możemy pomóc choremu dziecku – również podczas zabawy, na ulicy...

Nasz bohater – wilk uczy nas w tym komiksie jak pomóc dziecku z napadem padaczkowym.

Na pewno wszyscy przeczytają go z ogromnym zainteresowaniem...

prof. dr hab. n. med. Piotr Socha

Z-ca Dyrektora ds. Nauki w Instytucie „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”

Jedna osoba na sto na świecie choruje na padaczkę - schorzenie polegające na napadowych, powtarzających się zaburzeniach funkcji mózgu. Napady padaczki mieli Juliusz Cezar, Napoleon Bonaparte, Vincent van Gogh, Agatha Christie, Prince, czy Elton John. Wokół tej choroby narosło wiele mitów i nieporozumień, często skutkujących odrzuceniem osób cierpiących na padaczkę z obawy przed zarażeniem, przekonania o niebezpiecznych zaburzeniach psychicznych w padaczce, czy wreszcie z niewiedzy, co robić w przypadku napadu. Dla osoby chorej, szczególnie dla dziecka, rozpoznanie padaczki jest także z tego powodu bardzo trudne. Trudne jest również dla otoczenia: rodziny, przyjaciół, kolegów w szkole.

Komiks „Dziki bal” pomaga w przystępny sposób zrozumieć, co to jest padaczka i co powinniśmy robić, gdy ktoś w naszym otoczeniu ma napad. Mam nadzieję, że przyczyni się do tego, aby zmniejszyć lęk towarzyszący padaczce, a chorzy z padaczką będą rzadziej czuli się odrzuceni i niechciani.

prof. dr hab. n. med. Katarzyna Kotulska-Jóźwiak

Kierownik Kliniki Neurologii i Epileptologii Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”

Szczególnie istotne jest, aby treści dotyczące postępowania w przypadku napadu padaczkowego, a także badań klinicznych prowadzonych w tym obszarze w Instytucie, były jak najbardziej zrozumiałe dla dzieci. Forma komiksu znacząco uatrakcyjniła ten przekaz. Jako koordynator polskiej Grupy Doradczej Młodych Osób (Young Person Advisory Group, YPAG) w IPCZD z dużą satysfakcją uczestniczę w tworzeniu kolejnego tomu komiksu.

dr n. o zdr. Aleksander Wiśniewski

Kierownik Centrum Wsparcia Pediatrycznych Badań Klinicznych

Koordynator POLPEDNET Kids / YPAG IPCZD

Poznaj inne części
serii komiksów IPCZD

Zrealizowano w ramach Projektu **Rozbudowa i wzrost potencjału Centrum Wsparcia Pediatrycznych Badań Klinicznych**, współfinansowanego ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

AGENCJA
BADAŃ
MEDYCZNYCH